

Leidraad “Draagvlak huisvesting bijzondere doelgroepen”

Opmerking: deze leidraad is oorspronkelijk ontworpen als gedragscode ter ondertekening door de instanties die verantwoordelijk zijn voor de planning van voorzieningen voor bijzondere doelgroepen. Volgens de opdrachtgevers was een dergelijke binding aan zo'n gedragscode door de R'damse instanties niet haalbaar. Niettemin kunnen partijen binnen een bepaald gebied (deelgemeente) ertoe besluiten dit als gedragscode toe te passen of delen ervan te benutten. Om het onverplichte karakter tot uiting te brengen spreken we hierna van 'leidraad'.

I. Algemeen

1. Deze leidraad is opgesteld ten behoeve van partijen die in de gemeente Rotterdam verantwoordelijkheid dragen voor de planning en realisering van woon- en verblijfsvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen, zijnde gemeente, deelgemeenten, woningbouwcorporaties en zorginstellingen. Deze leidraad richt zich op de zaken die van belang zijn voor het verkrijgen van draagvlak onder buurtbewoners voor het vestigen van deze voorzieningen.

2. Deze leidraad wordt onderschreven door genoemde partijen, die daarmee te kennen geven te zullen handelen in overeenstemming met deze leidraad.

De Rotterdamse instellingen voor opbouwwerk, verenigd in BOSSR, ondersteunen deze leidraad inclusief de mogelijkheid om in concrete gevallen zijn positie nader te bepalen, doch onderschrijven in het algemeen voor het opbouwwerk de rol van intermediair naar buurtbewoners.

3. De onderschrijvende partijen zijn van oordeel dat het vestigen van voldoende woon- en verblijfsvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen binnen de gemeente Rotterdam een belangrijke opgave is met het oog op maatschappelijke (re)integratie van deze doelgroepen. Maar ook ter voorkoming van overlast door deze personen als zij niet zouden kunnen terugvallen op een woon- en verblijfsvoorziening.

Tegelijk wordt erkend dat het vestigen van deze voorzieningen tot belangentegenstelling kan leiden met buurtbewoners. Partijen zijn van mening dat een dergelijke belangentegenstelling het beste kan worden opgelost door het volgen van een onderhandelingsmodel, waarbij de grootste kans van slagen ligt in gelijkwaardigheid van alle betrokken partijen. Om deze gelijkwaardigheid te bevorderen binden zij zich aan de volgende bepalingen.

Begripsbepalingen

4. Als bijzondere doelgroepen gelden hier:

- a) slachtoffers van huiselijk geweld
- b) verstandelijk gehandicapten
- c) asielzoekers
- d) ex-delinquenten
- e) reïntegrerende daklozen
- f) thuisloze jongeren
- g) psychiatrische patiënten
- h) verslaafden
- i) verslaafden met meervoudige problematiek
- j) laatste kans bewoners (ontruimd vanwege overlast)

Met inachtneming van gebruikelijke verschillen binnen een doelgroep geldt als gemiddelde per groep een overlastrisico als volgt: a) t/m c) 'normaal' (niet onderscheidend van andere buurtbewoners), d) t/m h) 'verhoogd' en i) en j) als 'sterk verhoogd' overlastrisico.

5. De omvang van de woon- en verblijfsvoorziening is van invloed op eventueel overlastrisico; naarmate die groter is, is ook het risico groter. Ten behoeve van het indiceren van dat risico wordt onderscheid gemaakt in de volgende grootten:

- a) reguliere woning gebruikt als 'logement' (meer dan 2 niet gerelateerde personen)
- b) kleine voorziening (5-14 personen)
- c) middelgrote voorziening (15-24 personen)
- d) grote voorziening (25 en meer personen)

6. De intensiteit van de beroepsmatige woon- en zorgbegeleiding is eveneens van invloed op het overlastrisico. Ten behoeve van het indiceren van dat risico wordt onderscheid gemaakt in de volgende vormen:

- a) "licht": bezoek van begeleider en/of toezichthouder minder frequent dan dagelijks
- b) "dagelijks": dagelijks bezoek of gedeeltelijke aanwezigheid van begeleider en/of toezichthouder (6 of 7 dagen per week)
- c) "permanent": 24-uurs en 7 dagen per week aanwezigheid van begeleiding en/of toezicht

Reikwijdte

7. Het huisvesten van bijzondere doelgroepen als een enkele huishouding in reguliere woningen valt buiten deze leidraad, met uitzondering van de doelgroepen met 'sterk verhoogd' overlastrisico.

8. De in deze leidraad voorgestelde werkwijze geldt voor de volgende geplande woon- en verblijfsvoorzieningen, in aanvulling op de gebruikelijke en wettelijke procedures:

- doelgroepen met 'normaal overlastrisico' vanaf 'middelgrote voorzieningen' en groter
- doelgroepen met 'verhoogd overlastrisico' of 'sterk verhoogd risico' vanaf 'kleine voorzieningen' en groter

Voor de kleinere voorzieningen dan hier genoemd kunnen partijen in specifieke gevallen overeenkomen om deze leidraad van toepassing te verklaren.

Coördinatie

9. Gegeven de door het gemeentebestuur vastgestelde contingenten voor het vestigen van woon- en verblijfsvoorzieningen, vervult de deelgemeente een coördinerende rol bij de nadere invulling hiervan en het concreet aanwijzen van locaties.

Indien initiatieven voor het vestigen van voorzieningen worden genomen die buiten dergelijke contingenten vallen, zullen initiatiefnemende partijen dit melden aan de deelgemeente. Dit laatste geldt ook voorafgaand aan het verwerven van panden met het oog hier voorzieningen voor bijzondere doelgroepen in te vestigen

II. Initiatieffase

1. Alvorens panden en/of locaties als potentiële woon- of verblijfsvoorziening aan te merken in een buurt, zullen de initiatiefnemende partijen een buurtscan uitvoeren naar het potentiële draagvlak voor de te vestigen voorziening. Als 'buurt' geldt de CBS-buurtindeling of de daarbinnen gedefinieerde subbuurten.

Daarbij wordt gekeken naar:

- de (on)veiligheids- en overlasthistorie
- de reeds aanwezige voorzieningen ('kleine voorzieningen' en groter) met de desbetreffende bijzondere doelgroepen
- eventuele bestaande afspraken met bewoners omtrent het beheer van deze voorzieningen
- recente en lopende investeringsprogramma's in sociale cohesie

- de aan- of afwezigheid van voorzieningen die moeten passen respectievelijk niet passen bij de te huisvesten bijzondere doelgroep.

Sleutelpersonen in de wijk die deze informatie kunnen verstrekken zijn beheerders van aanwezige voorzieningen, buurtagenten, coördinatoren Lokaal Zorgnetwerk en het opbouwwerk.

Bij het navragen van informatie aan deze sleutelpersonen worden zij zo mogelijk tevens geraadpleegd over de (on)wenselijkheid van het plannen van nieuwe voorzieningen zoals de beoogde.

2. De deelgemeente vervult een coördinerende rol inzake het (doen) opstellen van buurtscans, de actualisatie ervan en het ter inzage geven aan derden. Buurtscans ouder dan één jaar dienen te worden geactualiseerd door het opnieuw raadplegen van sleutelpersonen.

3. Bij het plannen van een 'grote voorziening' voor doelgroepen met 'verhoogd risico', of een 'middelgrote voorziening' of groter voor doelgroepen met 'sterk verhoogd risico', wordt de districtscommandant van de politie om advies gevraagd. Daarbij wordt aangegeven welke de beoogde vorm/intensiteit van begeleiding is.

4. Met het oog op de introductie van de plannen in de buurt wordt gekeken of er opbouwwerk aanwezig is dat als intermediair naar bewoners kan optreden.

Indien dit niet het geval is, wordt gekeken naar de aanwezigheid van bewonerskader dat als indicatief voor het draagvlak in de buurt kan worden beschouwd en waarmee het eerste overleg kan plaats vinden.

6. Van de informatie uit de initiatieffase wordt een kort verslag gemaakt dat ter beschikking komt aan de later te betrekken overlegpartners.

III. Eerste oriënterend overleg in de buurt

1. Het eerste overleg met het opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging in de buurt vindt plaats vóórdat de plannen volledig vast liggen. Bij deze voorlopige plannen wordt aangegeven welke ruimte is open gelaten voor nadere invulling.

2. Indien opbouwwerk aanwezig is in de buurt, wordt dit zo mogelijk als formele overlegpartner in de verdere planning betrokken. Dit impliceert binding aan deze leidraad. Het opbouwwerk kan voor deze rol bedanken.

3. Het opbouwwerk kan door de planningsverantwoordelijke partijen gevraagd worden zich actief in te zetten voor het verwerven van draagvlak in de buurt. Eventueel benodigde aanvullende bekostiging hiervoor wordt in overleg tussen de initiatiefnemende partijen bepaald.

4. Met het opbouwwerk, indien aanwezig, wordt altijd overlegd over hoe de introductie van de plannen voor woon-/verblijfsvoorzieningen in de buurt het beste plaats kan vinden.

Bij afwezigheid van opbouwwerk in de buurt wordt dezelfde vraag voorgelegd aan het bewonerskader ad II-4.

5. Indien het opbouwwerk of het bewonerskader ad II-4 overwegende bezwaren hebben tegen de voorgenomen plannen en/of de wijze van introductie in de buurt, mogen zij dit melden bij de deelgemeente en haar verzoeken de verdere planning te monitoren, voorzover de deelgemeente nog niet actief bij de planning is betrokken.

6. Als formele overlegpartner kan het opbouwwerk alleen publiekelijk afstand nemen van de plannen indien de andere overlegpartners hierover van te voren zijn geïnformeerd en er in meerderheid mee instemmen. Is hieraan niet voldaan, dan verliest het opbouwwerk zijn status van formele overlegpartner.

IV. Nadere uitwerking van de plannen

1. Eventuele door opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging ingebrachte bezwaren tegen de plannen dienen in overleg met hen te worden gewogen. Keuzes omtrent nadere uitwerking van de plannen dienen aan hen te worden verantwoord.
2. In alle gevallen wordt bij de nadere uitwerking van plannen aandacht besteed aan de mogelijkheden van een positieve wisselwerking tussen voorziening en buurt. Die wisselwerking kan worden gestimuleerd met een inbeddingsprogramma: maatregelen en initiatieven die aangrijpen bij de kansen en mogelijkheden die de voorziening en de buurt bieden en de wisselwerking tussen beide kunnen versterken. Het opbouwwerk kan in de totstandkoming van zo'n programma een actieve rol vervullen. Dit is voorwerp van overleg met opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging. Hierbij wordt in buurten waar de wijkveiligheidsindex lager is dan 7,0 zorgvuldig gekeken naar mogelijke flankerende maatregelen waarmee aan eventuele bezwaren van opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging tegemoet kan worden gekomen. Ook wordt ervoor gewaakt dat een te vestigen woon- of verblijfsvoorziening recente investeringen in sociale cohesie teniet doet.

V. Vastleggen afspraken om overlastrisico's beheersbaar te houden

1. Elke 'grote voorziening' voor doelgroepen met 'verhoogd risico', of een 'middelgrote voorziening' of groter voor doelgroepen met 'sterk verhoogd risico' zal worden voorzien van een beheersconvenant en een beheerscommissie, die op de naleving toeziet. De kern van het convenant is standaard, maar er dient ook ruimte te zijn voor lokaal maatwerk. (zie ook College inz. plan MO)
In het beheersconvenant wordt vastgelegd welke voorwaarden gelden voor functiewijziging, uitbreiding en afbouw van de voorziening. Dit kan eveneens inhouden dat de in deze leidraad geschetste werkwijze opnieuw wordt doorlopen.
2. In geval er een reëel overlast risico bestaat, wordt op eventueel verzoek van het opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging ook een beheerconvenant vastgelegd voor woonvoorzieningen vanaf 5 personen en meer. "Reëel overlast risico" wil zeggen dat de buurt eerder in een voorafgaande periode van 3 jaar van de desbetreffende doelgroep regelmatig overlast heeft ondervonden. Het beheerconvenant wordt afgesloten tussen opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging, zorginstelling, vastgoedeigenaar en deelgemeente, zonodig aangevuld met gemeenten en/of politie. Een beheerscommissie bestaande uit personen namens deze partijen ziet toe op naleving.
3. Een beheercommissie kan voor meerdere woon- of verblijfsvoorzieningen tegelijk zijn ingesteld.

VI. Communicatie met de buurtbewoners

1. De formele overlegpartners spreken van te voren met elkaar af wie verantwoordelijk is voor de communicatie met de buurtbewoners.
2. De wijze van introductie van de plannen in de buurt geschiedt conform hetgeen daarover in overleg met opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging is bepaald (zie III-4.)
Indien afwijking daarvan noodzakelijk blijkt, worden opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging hierover minimaal 7 dagen van te voren geïnformeerd met vermelding van de redenen.
3. Ook bij een bredere introductie van de plannen in de buurt heeft het de voorkeur als de plannen nog niet volledig definitief zijn ingevuld.

4. Voorzover de gebruikelijke procedures en voorschriften dit niet anders vermelden worden minimaal de directe omwonenden binnen een straal van 100 meter geïnformeerd over de plannen voor een woon- of verblijfsvoorziening.

VII. Naleving

1. Partijen bevorderen de naleving van deze leidraad door deze binnen de eigen organisatie expliciet onder de aandacht te brengen. Tevens wordt het volgen van deze leidraad opgenomen als toets in de daartoe aangewezen procedures, c.q. wordt dit opgenomen in het interne systeem van kwaliteitsbewaking.

2. Partijen c.q. opbouwwerk en/of bewonersvertegenwoordiging die van oordeel zijn dat de leidraad onvoldoende wordt nageleefd, kunnen dit melden bij een daartoe aangewezen ambtenaar van de deelgemeente. Deze zorgt voor bemiddeling, bijsturing en/of een uitspraak van het Dagelijks Bestuur.

3. Verrichtingen namens en besluiten van de deelgemeentelijke en gemeentelijke organisatie in het kader van de vestiging van woon- en verblijfsvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen kunnen worden getoetst door de gemeentelijke ombudsman.

I.o.v. Com.Wonen, De Nieuwe Unie, Woningstichting PWS Rotterdam, dS+V Gemeente Rotterdam

Rotterdam, 24-01-2007
IGG – Voogt & van Veenen
Drs. Peter W Voogt

<http://www.igg.nu>